

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-216/23-L

Název	Základní škola Ivana Olbrachta Semily, příspěvková organizace
Sídlo	Nad Špejcharem 574, 513 01 Semily
E-mail	zsiosemily@iol.cz
IČO	70 155 771
Identifikátor	600 099 351
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jiří Jiránek
Zřizovatel	Město Semily
Místa inspekční činnosti	Nad Špejcharem 574, Semily Komenského náměstí 150, Semily
Inspekční činnost na místě	7. – 9. 3. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Ivana Olbrachta Semily, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny.

V době inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 418 žáků v 18 třídách (93 % z nejvyššího povoleného počtu 450 žáků), z toho bylo evidováno 37 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „žáci se SVP“). Celkový počet žáků se v době od poslední inspekční činnosti výrazně zvýšil o víc než 30 %. Ve škole se vzdělává 23 žáků s odlišným mateřským jazykem. V budově Nad Špejcharem 574 je škola v pronájmu místního gymnázia, je zde poskytována výchova a vzdělávání žákům 5. – 9. ročníku a sídlí zde školní klub. Na odloučeném pracovišti (Komenského náměstí 150) jsou umístěny třídy 1. – 4. ročníku a tři oddělení školní družiny (aktuálně 74 žáků z nejvyššího povoleného počtu 90). V téže budově poskytuje školní jídelna s kapacitou 230 strážníků stravování žákům prvního stupně, zaměstnancům školy a cizím strážníkům. Žáci druhého stupně využívají školní jídelnu ve správě gymnázia.

S dokumenty školy a dalšími potřebnými informacemi se mohou zákonní zástupci, žáci a veřejnost seznámit na přehledně vedených webových stránkách školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy je ve funkci od roku 2008. Vytvořil funkční systém řízení, v němž rozhodovací a kontrolní pravomoci účelně sdílí se svou zástupkyní, vyučující pověřenou vedením pracoviště v Komenského ulici 150 a vedoucí vychovatelkou školní družiny. Má vytvořen účinný vnitřní i vnější informační systém, který je založen především na otevřené komunikaci se všemi účastníky vzdělávání. Podporuje pozitivní pracovní klima a klade důraz na dobré partnerské vztahy se zákonnými zástupci žáků, zaměstnanci i partnery školy včetně zřizovatele. Oporou jsou mu také pedagogičtí pracovníci zapojení cíleně do řízení metodických orgánů. Vychází z reálně nastavené a srozumitelné koncepce s cílem podporovat všestranný a zároveň individuální rozvoj žáků, rozvíjet kladné vztahy mezi učiteli a žáky a dbát na celkový rozvoj školy. Koncepci ředitel školy považuje za živý dokument, provádí její evaluaci, při níž vychází mimo jiné z námětů zákonných zástupců žáků, a podle toho pružně upravuje dílčí cíle a úkoly v ročních plánech a střednědobých výhledech. Vnější evaluace ve škole probíhá jen sporadicky. Organizace vzdělávání umožňuje efektivně plnit cíle stanovené ve školních vzdělávacích programech. Škola má zpracovanou moderní vizi rozvoje inkluzivního vzdělávání. Ředitel školy projednává s pedagogickou radou všechny zásadní pedagogické dokumenty a výsledky vzdělávání. Efektivitu řízení zvyšují pravidelné porady širšího vedení školy, na kterých jsou projednávány výsledky vzdělávání, běžný chod školy a plnění zadaných úkolů včetně jejich vyhodnocování a přijímání opatření. Účinná je také spolupráce vedení školy s žakovskou samosprávou (školním parlamentem), jehož námětům a podnětům je věnována náležitá pozornost.

Výuku zajišťuje včetně ředitele školy 29 učitelů, tři vychovatelky ve školní družině a tři asistentky pedagoga. Kvalifikační předpoklady pro výkon činnosti nesplňuje šest pedagogických pracovníků, většina z nich si kvalifikační předpoklady doplňuje příslušným studiem. Začínajícím vyučujícím je věnována odpovídající pozornost a pomoc včetně možností konzultací s vedením školy a přidělení zkušených uvádějících kolegů. Hospitační činnost poskytuje pedagogům důležitou formativní zpětnou vazbu o jejich práci, opatření nastavená na základě hospitací jsou vedením školy průběžně vyhodnocována.

Daší vzdělávání pedagogických pracovníků respektuje individuální zájmy vyučujících i aktuální zájmy školy. Zaměřuje se zejména na vzdělávání učitelů v oblasti inovativních metod výuky, integraci žáků s odlišným mateřským jazykem a péči o žáky se SVP, problematiku prevence rizikového chování žáků, kariérového a výchovného poradenství. Chybí systematictější zaměření akcí a kurzů na problematiku průběžného formativního hodnocení a práci s diferenciací vzdělávacích cílů s ohledem na individuální potřeby všech žáků, což se částečně projevilo v hodnocené výuce na druhém stupni.

Vedení školy dlouhodobě usiluje o zlepšování materiálních podmínek výuky. Materiální vybavení umožňuje naplňování školních vzdělávacích programů včetně zájmové činnosti žáků. Škola inovovala učebny informatiky a zakoupila nové počítačové stanice a tablety a výukový software. Projekční technika je zabudována v každé učebně a je systémově využívána. Škola má dostatek pomůcek, které žáci a učitelé využívají k názornosti výuky a usnadnění pochopení a zvnitřnění znalostí a dovedností. Chodby a některé třídy jsou tematicky vyzdobeny mimo jiné žákovskými pracemi a malbami po stěnách. Tento způsob výzdoby je však náročný na zvýšenou údržbu, inovativní obnovu a očistu, což je zvláště na 2. stupni splněno jen částečně a estetické úroveň prostředí není bez problémů. Škola celkově naráží na limit prostorových možností, např. některé odborné učebny musí být využívány i pro běžnou výuku a chybí volné prostory pro relaxaci nebo spontánní činnosti žáků. V průběhu let se také omezilo zázemí pro vyučující. Ze tří oddělení školní družiny jen jedno využívá účelové samostatné prostory, zbylé jsou umístěny v kmenových třídách. Školní budovy nejsou bezbariérové.

Škola hospodařila v souladu se schváleným rozpočtem. Výrazným přínosem je realizace projektů financovaných z jiných zdrojů, např. projekt „Digitální propast“, z něhož byly hrazeny hardware a software v oblasti výuky informačních technologií, dále na doučování a projektové dny. Finančním přínosem je i doplňková činnost, např. pronájmy, stravování cizích strážníků a příjem za školní družinu a školní klub.

Dlouhodobá účast ve školních projektech „Ovoce, zelenina a mléko do škol“, určených žákům 1. stupně, podporuje spolu s kvalitní nabídkou pokrmů ve vlastní školní jídelně utváření vhodných stravovacích návyků žáků a přispívá k jejich výchově ke zdravému životnímu stylu.

V oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ředitel školy analyzuje případná rizika při vzdělávání ve škole i mimo ni, žáci jsou seznamováni s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví. Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků jsou obsaženy ve školním řádu a v další příslušné dokumentaci. Dohledy nad žáky jsou školou zajištěny. Vstupy do obou budov základní školy jsou zabezpečeny proti vniknutí cizích osob uzamčením a kamerovým systémem.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem sledovaného vzdělávání byla přátelská pracovní atmosféra podporující učení bez rušivých problémů. Žáci respektovali stanovená pravidla a postupy práce. V jednotlivých hodinách byly zaznamenány kvalitativní rozdíly, a to v jejich struktuře a efektivitě v závislosti na zkušenosti a erudici jednotlivých pedagogů.

Zvolené metody a formy převážně odpovídaly charakteru probíraného učiva, stanovenému cíli, věku žáků a jejich schopnostem. Vyučujícím se zpravidla dařilo udržovat zájem žáků o probírané učivo. Srozumitelně je seznamovali se vzdělávacím cílem hodiny, který většinou reagoval na jejich potřeby a výsledky. Ve výuce pak využívali metody a úlohy, které podporovaly jeho naplňování a poskytovaly učitelům informaci o zvládnutí aktuálně probíraného obsahu učiva. Čas vyučovacích hodin byl využit bez prodlev. Vyučující

respektovali tempo práce žáků, poskytovali jim prostor pro dotazy a v případě potřeby individuální pomoc. Méně žákům nabízeli úlohy odlišné kognitivní náročnosti. Průběžně hodnotili a oceňovali dílčí pokrok žáků formou pochvaly, povzbuzení i motivačního hodnocení. Žákům byla dána možnost zažívat úspěch. V hospitovaných hodinách vyučující kombinovali frontální výuku s řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků, v některých případech podporovali jejich kooperaci při práci ve dvojicích, ojediněle se vyskytla skupinové práce. V některých hospitovaných hodinách na prvním stupni byly vhodně zařazeny psychohygienické přestávky a další pohybové aktivity. Efektivitu většiny hodin zvyšovalo využití didaktické techniky učiteli i žáky. Nižší míra diferenciací zadávaných úloh dostatečně nezohledňovala odlišné pracovní tempo, rozdílnou úroveň znalostí a dovedností žáků i jejich individuální potřeby. Škola se dobře vypořádává s náročnou integrací žáků s odlišným mateřským jazykem, snaží se eliminovat jejich různou úroveň jazykové bariéry, někteří vyučující vytvářejí pro tyto žáky také učební pomůcky, pracovní listy apod.

Vyučovací hodiny byly organizačně a metodicky dobře připraveny a zvládnuty. Žákům však byly převážně předkládány hotové informace, nebyli cíleně vedeni k odvozování nových poznatků, logickému myšlení, pochopení vzájemných souvislostí, samostatnosti při řešení zadaných úkolů a práci s různými zdroji informací. V závěru hodin byl sice většinou věnován potřebný časový prostor shrnutí učiva, ale jen někdy proběhlo účelné zhodnocení splnění cíle a průběhu hodiny, což se promítalo do nižší míry zájmu části žáků o osobní vzdělávací pokrok. Navazující vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků (resp. vrstevnické hodnocení s prvky sebereflexe) většinou neproběhlo nebo nebylo efektivní. Vhodné by bylo zejména na 2. stupni klást větší důraz na spisovné vyjadřování v hodinách jak u žáků, tak i učitelů a postupně odstraňovat nešvar jednoslovných odpovědí.

V hodinách českého jazyka a literatury na druhém stupni bylo zdařile aplikováno společné řešení problémů formou diskuse a s podporou audiovizuální techniky. Ve sledovaných hodinách dějepisu vyučující příkladně propojovali obecnou látku z dějin dvacátého století s regionálními reáliemi a zajímavostmi. Škola má dlouhou tradici kvalitního jazykového vzdělávání, koncepce výuky respektuje odlišné jazykové a komunikační schopnosti žáků. Hodiny cizích jazyků byly vedeny prioritně v dané řeči, byly pestré a pro žáky atraktivní.

Při výuce matematiky a přírodovědných předmětů byly zařazovány vhodné postupy, které směřovaly k vytyčeným cílům. V některých hodinách byly zařazovány příklady různé obtížnosti. Učitelům se dařilo vhodnými úlohami rozvíjet logické myšlení a propojovat učivo s praxí. Důsledná byla práce s chybou. Efektivitu dosahování vzdělávacích cílů zvyšovalo opakování a procvičování již osvojeného učiva s jeho rozšiřováním o nové matematické poznatky. Aplikování učebních pomůcek bylo účelné, učitelům se dařilo propojovat znalosti a dovednosti žáků s reálnými životními situacemi.

Škola věnuje rozvoji pohybových dovedností žáků velkou pozornost a nabízí jim široké spektrum kroužků a sportovních kurzů. Organizovány jsou např. lyžařské výcvikové kurzy, velmi oblíbený cykloturistický kurz či jazykové kurzy s využitím rodilého mluvčího.

Významná byla spolupráce učitelů s asistentkami pedagoga, která přispívala k zapojení všech žáků do realizovaných aktivit a efektivně podporovala žáky se SVP či s odlišným mateřským jazykem.

Zájmové vzdělávání je žákům poskytováno v rámci činnosti školní družiny a školního klubu, v němž jsou žákům nabízeny zájmové kroužky. Žáci se zde mají možnost zapojit do badatelské činnosti, rozvíjet cizojazyčné, pěvecké či pohybové dovednosti.

V rámci sledovaných aktivit školní družiny probíhaly relaxační, spontánní i řízené činnosti. Žáci se věnovali například výtvarnému vyjádření spojenému s blížícím se svátkem Dne matek nebo rozvíjeli své logické myšlení v návaznosti na Evropský den mozku. Při volných hrách si sami dokázali zorganizovat činnosti, do kterých se se zaujetím zapojovali. Uplatňovali tvořivost, fantazii, byli kreativní. Vychovatelkami byli vhodně motivováni a průběžně pozitivně hodnoceni. Při všech činnostech vládla přátelská atmosféra spojená se vzájemnou důvěrou a ohleduplností. Nabídka pravidelné zájmové činnosti je doplňována organizováním příměstských táborů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ke zjišťování dosažené úrovně znalostí, vědomostí a dovedností škola vytvořila účinný systém pro sdílení informací o celkových i individuálních výsledcích vzdělávání žáků. Vychází z rozdělení kompetencí v rámci školy a je provázán s činností školního poradenského pracoviště a systémem řízení. Celkové výsledky vzdělávání žáků projednává pravidelně vedení školy a čtvrtletně pedagogická rada. Jsou přijímána opatření směřující ke zlepšování vzdělávacích výsledků žáků (intervence, doučování). Škola pracuje s výsledky vzdělávání žáků systematicky, vyhodnocuje jejich účinnost a nastavuje jednotná kritéria pro hodnocení na prvním a druhém stupni základní školy. Na sjednocování kritérií náročnosti a podkladů pro hodnocení se podílejí metodické orgány. Slovní hodnocení škola nevyužívá.

Z výsledků vzdělávání žáků v posledním uzavřeném školním roce vyplývá, že pedagogové při hodnocení výsledků vzdělávání kladou důraz na zlepšení motivace při přechodu hodnocení z jednoho pololetí do druhého. Škola realizuje komplexně zpracovanou strategii prevence školní neúspěšnosti. Výsledkem je např. to, že z 10 žáků neprospívajících v 1. pololetí posledního uzavřeného školního roku všichni v závěru roku prospěli. Na prvním stupni dosahuje vyznamenání přes 80 % žáků, na druhém pak mírně pod 50 %. Pozornost je věnována i úspěšnosti žáků u přijímacích zkoušek na střední školy, škola vede žáky k realistickému zhodnocení vlastních předpokladů, k volbě vhodné vzdělávací cesty a zodpovědnému výběru budoucí profese. Kázeňské problémy žáků jsou řešeny a postihovány pružně a bezprostředně ponejvíce napomenutím. Třídní a ředitelské důtky, případně snížený stupeň z chování se týkají ročně jen několika jednotlivců. Vyvážený poměr je i v oblasti využívání výchovných opatření v poměru k pochvalám, které v závěru školního roku výrazně převažují. Vzdělávací výsledky odpovídají úrovni výstupů vzdělávání, jak je stanovují školní vzdělávací programy.

Výchovné poradenství zahrnuje všechny žádoucí oblasti školních poradenských služeb, zkušená a kvalifikovaná výchovná poradkyně ve spolupráci s třídními učiteli poskytuje kvalitní kariérové poradenství, pečlivě koordinuje práci s žáky se SVP i žáky nadanými a talentovanými, shromažďuje o nich příslušnou dokumentaci a zajišťuje také spolupráci se školskými poradenskými zařízeními. Vyučující cíleně vyhledávají také žáky s logopedickými problémy a potížemi ve čtení a psaní, pro něž škola zajišťuje logopedický kroužek a skupinovou speciálně pedagogickou péči.

Strategie prevence rizikového chování umožňuje aktivní cílené vyhledávání a racionální vyhodnocování rizik s návazným zařazováním preventivních programů. Ty reflektují potřeby všech aktérů vzdělávání, mají pozitivní vliv na vzdělávání žáků ohrožených školním neúspěchem i na snižování frekvence a závažnosti rizikového chování žáků.

Škola se úspěšně zapojuje do vědomostních soutěží a olympiád. V letošním roce získal žák 7. ročníku první místo ve vědomostní přírodovědné soutěži „Dubák – Přírodovědec“. Podobné úspěchy zaznamenávají žáci v okresních i krajských kolech dějepisné a zeměpisné

olympiády nebo v matematickém Klokane apod. Žáci reprezentují školu také ve sportovních soutěžích – například v golfu.

Závěry

Vývoj školy

- Vzdělávací celkový počet žáků, školní družina se rozšířila o jedno oddělení. Bylo dokončeno vybavení tříd prezentační technikou, obměnilo se vybavení počítačových učeben. Proběhla rekonstrukce některých tříd a prostor.
- Rozšířila se nabídka poradenských služeb.
- Vedení školy více dbá na koncepční práci a na kvalitu základní dokumentace.

Silné stránky

- Kvalitu poskytovaného vzdělávání významně ovlivňuje příznivé klima školy, vstřícný přístup pedagogů a jasně formulovaná vize rozvoje školy.
- Oblast výchovného poradenství a prevence rizikového chování žáků mají nadstandardní úroveň.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Ve výuce byla v menší míře uplatňována diferenciací a individualizaci vzdělávacích cílů.
- Formativní hodnocení nebylo prováděno systematicky. Většinou chybělo také sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků umožňující jejich aktivní přístup ke sledování vlastního pokroku.
- Pouze jedno oddělení školní družiny má vlastní odpovídající prostory.
- Snaha zapojit žáky do výzdoby a oživení chodeb, tříd a dalších prostor není zcela efektivní, estetická úroveň a čistota jsou místy na 2. stupni problematické.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na využívání různých forem hodnocení včetně sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků a na individualizaci a diferenciaci výuky.
- V širší míře uplatňovat formativní hodnocení. Vést žáky k smysluplnému vyhodnocování vlastního dosaženého pokroku jako prostředku podněcujícího učení.
- Zlepšit estetickou úroveň některých tříd a chodeb.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Nájemní smlouva uzavřená mezi pronajímatelem Gymnázium Ivana Olbrachta, Semily, Nad Špejcharem 574, Semily p. o. a Základní školou Ivana Olbrachta, Semily, Nad Špejcharem 574, Semily, p. o. jako nájemce ze dne 16. 12. 2022
2. Zřizovací listina Základní škola Ivana Olbrachta Semily, příspěvková organizace ze dne 7. 6. 2016, úplné znění ke dni 1. 7. 2016, schválena usnesením č. 160509/ZM/56 B zastupitelstvem Města Semily ze dne 9. 5. 2016
3. Změna č. 1 zřizovací listiny ze dne 11. 5. 2016, s účinností od 1. 7. 2016
4. Výpis správního řízení č. j. MSMT-22763/2016-2 ze dne 13. 7. 2016, s platností od 15. 7. 2016 - změna názvu právnické osoby
5. Rozhodnutí KÚLK č. j. OŠMTS-038/2017-RZS ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení z dne 7. 11. 2017, účinnost od 1. 1. 2018 – nejvyšší povolený počet žáků ve školní družině na 90
6. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 6. 3. 2023
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný ve školním roce 2022/2023
8. Školní vzdělávací program školní družiny platný ve školním roce 2022/2023
9. Školní řád účinný dnem 20. 2. 2019
10. Řád školní družiny ze dne 1. 9. 2022
11. Řád školního klubu ze dne 30. 11. 2022
12. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele ze dne 18. 7. 2019 s účinností od 1. 8. 2019
13. Rozvrhy hodin na školní rok 2022/2023
14. Ujednání o zajištění školního stravování v kalendářním roce 2023 mezi Gymnázium Ivana Olbrachta, Semily jako provozovatelem školního stravování a Základní školou Ivana Olbrachta, Semily jako právnickou osobou vykonávající činnost školy ze dne 31. ledna 2023
15. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků z 1. 9. 2022 pro školní rok 2022/2023
16. Koncepce rozvoje školy na léta 2018 až 2024 ve znění aktualizací
17. Roční plán školy – školní rok 2022/2023
18. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2022/2023
19. Třídní knihy, školní rok 2021/2022, 2022/2023
20. Rozvrhy vyučovacích hodin, školní rok 2022/2023
21. Dokumentace školní družiny, školní rok 2022/2023
22. Školní matrika vedená elektronicky (vzorek)
23. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2021/2022 a 2022/2023

24. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2021/2022
25. Protokoly a záznamy o provedených kontrolách ve vztahu k řízení školy, přijímaní opatření
26. Souhrnná dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování žáků
27. Souhrnná dokumentace k hodnocení podmínek v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků
28. Souhrnná dokumentace k hodnocení finančních podmínek
29. Vybraná personální dokumentace
30. Dokumentace ke školnímu stravování
31. Dokumentace k hodnocení ekonomických podmínek školy
28. Webové stránky školy a zřizovatele

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy:

PhDr. Vladimír Piša, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Lenka Dlabolová, školní inspektorka

Mgr. Jana Polanecká, školní inspektorka

Bc. Irina Kopčanová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.